

10. BoligJobordningen

10.1 Indledning

BoligJobordningen giver alle danskere mulighed for at trække udgifter fra i skat til enten håndværksydelse eller serviceydelser. Ordningen blev oprindeligt indført som et midlertidigt forsøg i 2011, blandt andet for at understøtte beskæftigelsen i byggeriet, der blev hårdt ramt af finanskrisen. Siden da er BoligJobordningen blevet ændret adskillige gange, *jf. afsnit 10.2*. Fradrag for serviceydelser udgjorde i de første år en ret beskedent andel på ca. 10 pct. af de samlede fradrag, men udgør nu ca. en tredjedel. BoligJobordningen er både blevet afkortet og afskaffet, for dernæst at blive genindført med tilbagevirkende kraft og efterfølgende ændret væsentligt. Fra og med 2018 er ordningen imidlertid blevet gjort permanent.

Baggrunden for at indføre BoligJobordningen var hensynet til midlertidigt at understøtte beskæftigelsen, hvilket kan være velbegrundet, når beskæftigelsen i bestemte sektorer er ramt særlig hårdt. Effekterne af en *permanent* BoligJobordning vil i udgangspunktet svare til effekten af en lempelse af skatterne for brugerne af ordningen, hvilket kan have positive strukturvirkninger i form af øget arbejdsudbud. Ordningen kan desuden tilskynde til at reducere omfanget af sort arbejde og behovet for gør-det-selv-arbejde i hjemmet. Ordningen kan dermed potentielt have større positive arbejdsudbudsvirkninger end fx tilsvarende lempelser af personskatterne. Det skal dog holdes op imod mindreprovenuet forbundet med brugen af ordningen, *jf. afsnit 10.3*.

De faktiske, afledte adfærdsvirkninger af BoligJobordningen er forsøgt evalueret gennem henholdsvis en dansk og en svensk spørgeskemaundersøgelse (idet der i Sverige findes en nogenlunde sammenlignelig ordning). På den baggrund kan der skønnes over de afledte dynamiske provenuvirkninger af hypotetiske ændringer af skatteværdien af fradraget (og det maksimale fradrag) for henholdsvis service- og håndværksydelser, *jf. afsnit 10.4*. Resultaterne peger på, at fradraget for serviceydelser alt andet lige – og med forbehold for, at resultaterne bygger på brugernes svar på spørgeskemaundersøgelser – har positive strukturvirkninger, som er væsentligt større end strukturvirkningerne af fradraget for håndværksydelser.

Strukturvirkningerne af BoligJobordningen kan sammenlignes med virkningerne af en lempelse af personskatterne med samme fordelingsvirkning (incidens), *jf. afsnit 10.5*. Analysen peger på, at det aktuelle fradrag for serviceydelser har en selvfinansieringsgrad, som er højere end selvfinansieringsgraden for bundskatten, men lavere end selvfinansieringsgraden for topskattegrænsen. For håndværkerfradraget er de dynamiske provenuvirkninger imidlertid negative med en selvfinansieringsgrad på ca. -6 pct., hvilket er lavere end for andre personskatter. Analysen peger også på, at arbejdsudbudsvirkningen pr. provenukrone kan være højere for servicefradraget end for både beskæftigelsesfradraget og topskattegrænsen.

10.2 BoligJobordningens historik og anvendelse

Boligjobordningen indebærer, at personer, der er fyldt 18 år, kan få fradrag i deres skattepligtige indkomst for lønudgifter knyttet til visse service- og håndværksydelser, der udføres i private hjem og fritidsboliger, *jf. figur 10.1*. Udgifter til materialer kan ikke fradrages. Fradraget er blandt andet betinget af, at arbejdet betales elektronisk, samt at den skattepligtige indberetter en række oplysninger til skattemyndighederne, herunder fx lønudgiftens størrelse, hvem der har udført arbejdet og datoen for arbejdets udførelse.

Figur 10.1. Oversigt over fradragsberettigede ydelser i BoligJobordningen

Anm.: Figuren viser de overordnede ydelseskategorier, der aktuelt er omfattet af BoligJobordningen. En mere detaljeret oversigt over fradragsberettigede ydelser kan findes på skat.dk.

Kilde: Skatteministeriet.

BoligJobordningen blev indført den 1. juni 2011 som en midlertidig forsøgsordning frem til og med 2013. Formålet med ordningen i dens oprindelige udformning var blandt andet at understøtte beskæftigelsen i byggeriet, der blev hårdt ramt af det økonomiske tilbageslag, der fulgte i kølvandet på finanskrisen. Samtidig var det også en hensigt med ordningen at konvertere sort arbejde til hvidt og at fremme energirenoveringer i hjemmet (især fra 2016 og frem). Siden indførelsen er BoligJobordningen både blevet afkortet, den har været afskaffet, for dernæst at blive genindført med tilbagevirkende kraft og efterfølgende ændret væsentligt, *jf. boks 10.1*.

Boks 10.1. BoligJobordningens historik

- 2011** *Aftale om BoligJobplan* (maj 2011). BoligJobordningen indføres som en midlertidig forsøgsordning fra 1. juni 2011 til og med 2013. Den samlede beløbsgrænse for skattefradraget fastsættes til 15.000 kr. Det er primært håndværksmæssige ydelser, der gøres fradragsberettigede. I folkemunde får ordningen navnet "håndværkerfradraget".
- 2011** *Aftale om finansloven for 2012* (november 2011). BoligJobordningen afkortes, så den gælder til og med 2012. Lønudgifter til opsætning af husstands-vindmøller bliver fradragsberettigede. Lønudgifter til oliefyrr og au pairs udgår.
- 2012** Ordningen ophører ved udgangen af 2012.
- 2013** *Aftaler om Vækstplan DK* (april 2013). Ordningen genindføres med tilbagevirkende kraft for 2013 og forlænges til og med 2014. Lønudgifter knyttet til fradragsberettigede ydelser udført i fritidsboliger omfattes.
- 2014** Ordningen ophører ved udgangen af 2014.
- 2015** *Aftale om en BoligJobordning i 2015-2017* (juni 2015). Ordningen genindføres (uændret) og med tilbagevirkende kraft for 2015.
- 2015** *Aftale om en Ny grøn BoligJobordning for 2016 og 2017* (november 2015). BoligJobfradraget todeles med en beløbsgrænse på 6.000 kr. for serviceydelser og på 12.000 kr. for håndværksydelser – gældende fra og med 2016. En række håndværksydelser udgår (fx renovering af køkken og bad). Udgifter til blandt andet luft-til-luft-varmepumper, energirådgivning, installation af ladestik og nedgravning af kabler til bredbåndsforbindelse omfattes af ordningen.
- 2017** *Aftale om finansloven for 2018* (december 2017). BoligJobordningen gøres permanent, og der indføres automatisk årlig regulering af beløbsgrænserne via Personskattelovens §20. Udgifter til blandt andet energirådgivning og installation af ladestik udgår. Udgifter til installation af tyverialarm medtages.
- 2020** *Aftale om finansloven for 2021* (december 2020). Beløbsgrænserne for både service- og håndværksydelser hæves midlertidigt til 25.000 kr. i 2021. Fradraget for serviceydelser er i 2021 også øget midlertidigt til 135 pct. af de fradragsberettigede udgifter, så skatteværdien af fradrag for serviceydelser dermed hæves til ca. 35 pct., mens skatteværdien af fradrag for håndværksydelser forbliver ca. 26 pct. (opgjort inkl. kirkeskat og i en kommune med gennemsnitlig kommuneskattesats).

Med *Aftale om en Ny grøn BoligJobordning for 2016 og 2017* (november 2015) blev ordningen udvidet til også at omfatte luft-til-luft-varmepumper, energirådgivning, installation af ladestik og nedgravning af kabler til bredbåndsforbindelse. Samtidig blev BoligJobordningen delt i to med særskilte fradragsgrænser for håndværk og serviceydelser. Med finansloven for 2018 blev ordningen gjort permanent. Som led i finansloven for 2021 blev fradragsgrænserne øget for både håndværks- og serviceydelser, og skatteværdien af fradrag for serviceydelser blev øget, så fradraget beregnes som 135 pct. af de fradragsberettigede udgifter – begge dele som midlertidige tiltag i 2021.

BoligJobfradraget har karakter af et indirekte tilskud til de omfattede ydelser. Tilskuddets størrelse afhænger dels af beløbsgrænsen for det maksimale fradrag, dels af skatteværdien af fradraget. Da BoligJobfradraget er et såkaldt ligningsmæssigt fradrag – på linje med fx fradragene for kontingent til fagforening og a-kasse – afhænger skatteværdien af det aktuelle beskatningsniveau i de enkelte kommuner. Skatteværdien af de ligningsmæssige fradrag er faldet med ca. 8 pct.-point i perioden 2011-2019 som følge af den gradvise udfasning af sundhedsbidraget, der blev besluttet som led i *Forårspakke 2.0* (marts 2009), jf. tabel 10.1.

Tabel 10.1. Beløbsgrænser og skatteværdi af fradrag, 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Beløbsgrænse						Kr.					
Håndværk						12.000	12.000	12.000	12.200	12.500	25.000
Service	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	6.000	6.000	6.000	6.100	6.200	25.000
Skatteværdi af fradrag, pct.	33,7	32,7	31,6	30,6	29,6	28,6	27,6	26,6	25,6	25,6	25,6/ 35 ¹⁾
Maksimalt tilskud, kr.	5.050	4.900	4.750	4.600	4.450	5.150	4.950	4.800	4.700	4.800	15.150

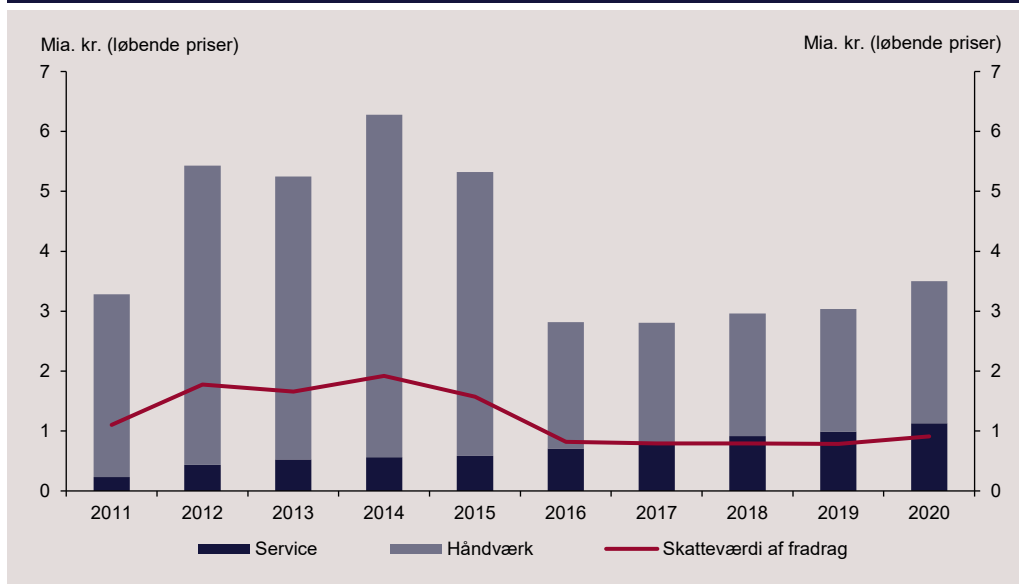
Anm.: Beløbsgrænsen angiver det maksimale BoligJobfradrag i kr. for de omfattede håndværks- og serviceydelser. I perioden 2011-2015 var der en fælles beløbsgrænse, idet de omfattede ydelser dog primært var af håndværksmæssig karakter. Siden 2016 har der været separate beløbsgrænser for henholdsvis håndværks- og serviceydelser. Skatteværdien af BoligJobfradraget er opgjort inkl. kirkeskat og for en kommune med gennemsnitlig kommuneskattesats. Opgjort ekskl. kirkeskat udgjorde skatteværdien ca. 32,9 pct. i 2011 gradvist faldende til ca. 24,9 pct. i 2019 og ca. 25,0 pct. i 2020, idet den gennemsnitlige kommuneskattesats (opgjort med 2 decimaler) udgjorde 24,93 pct. i 2019 og 24,95 pct. i 2020. I 2011 udgjorde den gennemsnitlige kommuneskattesats 24,92 pct., mens sundhedsbidraget var på 8 pct., hvilket gav en samlet skatteværdi af BoligJobfradraget på de nævnte ca. 32,9 pct. (ekskl. kirkeskat). Det maksimale tilskud angiver den maksimale skatteværdi af fradraget opgjort i kroner, som fremkommer ved at gange de relevante beløbsgrænser med skatteværdien i pct.

1) I 2021 udgør skatteværdien ca. 25,6 pct. for håndværksydelser og ca. 35 pct. for serviceydelser (inkl. kirkeskat).

Kilde: Skatteministeriet.

Skatteværdien af BoligJobfradraget i en kommune med gennemsnitlig kommuneskattesats udgjorde 33,7 pct. (opgjort inkl. kirkeskat) i 2011, mens skatteværdien var faldet til 25,6 pct. i 2019 og 2020. Det vil sige, at det maksimale skattemæssige tilskud efter i medfør af BoligJobordningen udgjorde godt 5.000 kr. i 2011 (idet $15.000 \cdot 0,337 \approx 5.050$ kr.) og ca. 4.800 kr. i 2020 (idet $(6.200 + 12.500) \cdot 0,256 \approx 4.800$ kr.) – vel at mærke opgjort i løbende priser. I 2021 indebærer de midlertidige udvidelser af BoligJobordningen, at det maksimale tilskud stiger til godt 15.000 kr. (idet $25.000 \cdot (0,256 + 0,35) \approx 15.150$ kr.), jf. tabel 10.1.

De samlede udgifter til BoligJobordningen – målt ved det umiddelbare mindreprovenu knyttet til skattefradraget (også kaldet skatteudgiften, jf. kapitel 9) – har varieret noget siden indførelsen i 2011. Det afspejler til en vis grad de mange ændringer, som ordningen har gennemgået i løbet af årene. Efter startåret 2011, hvor BoligJobordningen skulle løbes i gang, udgjorde de samlede årlige skattefradrag i omegnen af 5-6 mia. kr. om året i perioden 2012-2015, hvilket svarer til et årligt umiddelbart mindreprovenu i størrelsesordenen 1½-2 mia. kr., jf. figur 10.2.

Figur 10.2. Anvendelse af BoligJobordningen, 2011-2020

Kilde: Skatteministeriet.

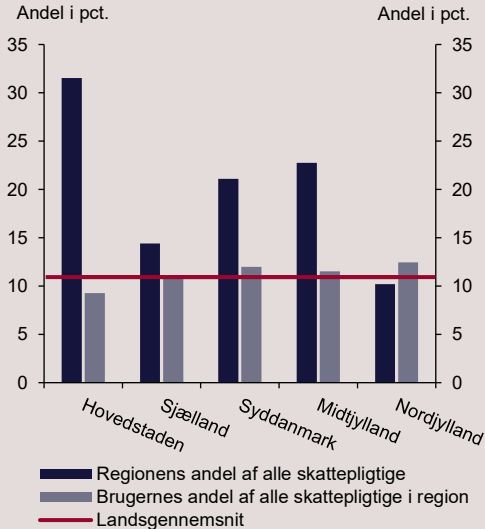
Anvendelsen af BoligJobordningen var størst i 2012 og 2014. Det kan muligvis skyldes en vis fremrykning af fradragsberettigede ydelser som følge af en forventning i både 2012 og 2014 om, at ordningen ville ophøre ved udgangen af de pågældende år. Den relativt store anvendelse af ordningen i 2014 kan i en eller anden udstrækning også hænge sammen med et øget reparationsbehov som følge af stormene Allan og Bodil i slutningen af 2013 – samt at 2014 var det første hele år, hvor BoligJobordningen tillige omfattede fritidsboliger.

Fra og med 2016 blev antallet af omfattede håndværksydelser reduceret væsentligt, hvilket indebærer et fald i de samlede BoligJobfradrag til i størrelsesordenen 3 mia. kr. om året – svarende til årlige umiddelbare merprovenuier på ca. 800 mio. kr. Desuden har fradragene for serviceydelser i de senere år udgjort en mærkbar større andel af de samlede BoligJobfradrag end i ordningens første fem leveår. I perioden 2011-2015 udgjorde fradrag for serviceydelser således ca. 10 pct. af de samlede fradrag, mens denne andel var steget til 25 pct. i 2016 og er fortsat med at stige – også efter BoligJobordningen blev permanent i 2018. I 2019 udgjorde fradrag for serviceydelser ca. 1/3 af de samlede fradrag.

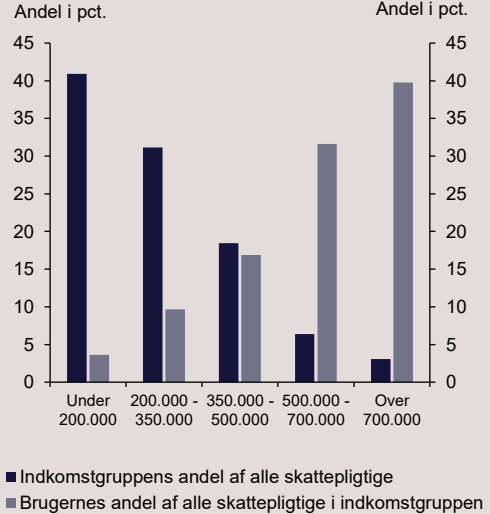
Boligjobordningen bruges af en lidt mindre andel af de skattepligtige i hovedstadsområdet end i andre dele af landet, jf. figur 10.3. Ordningen bruges af omtrent hver 10. skattepligtig på landsplan. Ordningen anvendes mest af personer i de højere indkomstdeliciler. Således anvendte kun ca. 4 pct. af de fuldt skattepligtige med en årsindkomst under 200.000 kr. BoligJobordningen i 2020, mens mere end hver tredje med en årsindkomst over 700.000 kr. anvendte ordningen, jf. figur 10.4.

Boligjobordningen brug på tværs af landet og fordelt på indkomstintervaller

Figur 10.3. Fordelt på regioner

Figur 10.4. Fordelt på indkomstintervaller

Anm.: Data om brug af BoligJobordningen fra 2020. Fordelingen af de samlede antal fuldt skattepligtige på de enkelte indkomstintervaller er baseret på lovmodelldata (2018).

Kilde: Optælling fra Skatteforvaltningens registre pr. 3. september 2021.

10.3 Samfundsøkonomiske fordele og ulemper ved en BoligJobordning

Formålet med indførelsen af BoligJobordningen i dens oprindelige udformning var blandt andet at understøtte beskæftigelsen i byggeriet, der blev hårdt ramt af det økonomiske tilbageslag, der fulgte i kølvandet på finanskrisen. Tilsvarende er ordningen i 2021 midlertidigt blevet udvidet blandt andet for at støtte serviceerhvervet, der har været hårdt ramt af coronakrisen, som en del af den økonomiske stimulus, der blev aftalt med finansloven for 2021 .

I perioder hvor der vurderes at være en høj ledighed i de relevante sektorer kan sådanne midlertidige tilskud til ydelser inden for sektorer, der er særligt hårdt ramt af et økonomisk tilbageslag, bidrage aktivt til at stimulere økonomien, hvor det potentielle afkast er størst. Størrelsen af de potentielle, positive virkninger vil afhænge af, i hvilket omfang ordningen i det konkrete konjunkturtilbageslag i særlig grad er målrettet de hårdest ramte sektorer – set i forhold til mere generelle tiltag til at understøtte efterspørgslen.

Det primære argument for en *permanent* BoligJobordning bør være de potentielle strukturforbedrende effekter. For såvel servicefradraget som håndværkerfradraget gælder det, at der vil kunne være positive virkninger i form af øget arbejdsudbud og mindre sort arbejde. BoligJobordningen vil kunne øge arbejdsudbuddet, fordi køberne af ydelserne vil opleve en skattelettelse, hvilket kan føre til, at de øger deres arbejdsudbud – i lighed med, hvad der gælder, hvis fx bund- eller topskattesatsen reduceres. Desuden vil arbejdsudbuddet kunne stige direkte som en følge af mindre *gør-det-selv*-arbejde og derigennem øget arbejdstid uden for hjemmet. Endelig kan der være gunstige samfundsøkonomiske virkninger i form af mindre sort arbejde og dermed mere "hvidt" arbejde, idet visse ydelser inden for håndværks- og servicefagene kan rumme relativt meget sort arbejde relativt til andre brancher¹.

Disse mulige fordele skal sammenholdes med BoligJobordningens ulemper, herunder at arbejdskraft og kapital i en vis grad flyttes fra ikke-støttede sektorer – fx industrien – til de fradragsberettigede brancher og virksomheder inden for hjemmeserviceerhverv og byggeri, hvilket generelt vil føre til produktivitets- og velfærdstab. Desuden skal ordningen finansieres inden for en ramme med sunde offentlige finanser, hvilket eventuelt kan ske via skatter og afgifter, der kan have forvridende virkninger på økonomien.

Hvorvidt de positive virkninger af en permanent BoligJobordning står mål med omkostningerne ved ordningen afhænger blandt andet af fradragets størrelse. Og det afhænger af, om omkostningerne til at opnå tilsvarende positive virkninger ville være lavere ved fx at reducere andre skatter eller afgifter.

Effekterne af BoligJobordningen – særligt i relation til virkningerne på beskæftigelsen og omfanget af sort arbejde – har været omdiskuteret. Der har i forbindelse med indførelsen i 2011 og de efterfølgende ændringer af ordningen været forskellige og i et vist omfang divergerende vurderinger af effekterne, hvilket til dels har afspejlet, at ordningen var midlertidig frem til og med 2017. Da ordningen nu er gjort permanent, kan der argumenteres for, at folk i højere grad vil være villige til og interesserede i at tilpasse deres tidsforbrug og arbejdsudbud.

På den baggrund er der i det følgende sat fokus på de strukturelle provenumæssige konsekvenser af at ændre på BoligJobordningens fradragsværdi og beløbsgrænser.

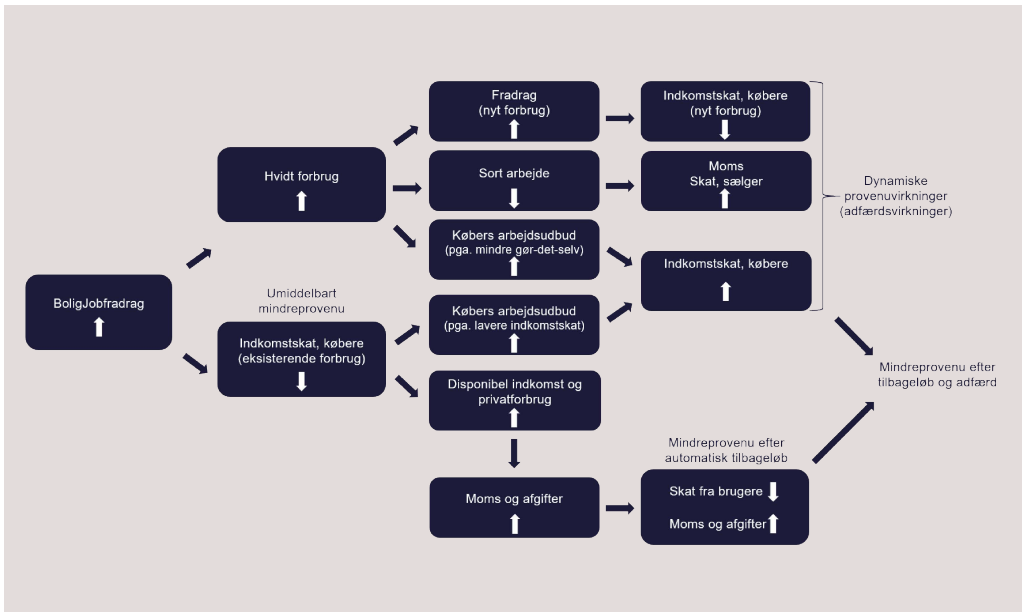
10.4 Adfærds- og provenuvirkninger af ændringer af BoligJobordningen

BoligJobordningen har en direkte negativ virkning på skatteindtægterne, fordi skattefradraget indebærer et indirekte tilskud til det forbrug, der allerede er af de omfattede ydelser. Hertil kommer den negative virkning på

¹ Ifølge en undersøgelse fra ROCKWOOL Fonden udgjorde offentlige og personlige tjensteydelser ca. 17 pct. af det samlede sorte arbejde i 2017. Med 24 pct. var bygge og anlæg den eneste anden branche, der havde en større andel af det samlede sorte arbejde. Rengøring ekskl. vinduespuddning udgjorde ca. 4 pct. Kilde: *Sort arbejde, gør det selv arbejde og deleøkonomi*, ROCKWOOL Fonden (2018).

skatteprovenuet, der følger af ændret adfærd i form af større forbrug af de pågældende ydelser, når skatteværdien af fradragene øges, jf. figur 10.5. For når skatteværdien af BoligJobfradraget øges, så bliver brugernes pris efter skat på de involverede ydelser lavere (også sammenlignet med prisen på ikke-omfattede ydelser), hvilket øger efterspørgslen.

Figur 10.5. Adfærds- og provenuvirkninger af højere skatteværdi af BoligJobfradraget

Kilde: Skatteministeriet.

BoligJobordningen indebærer dog også adfærdsændringer, som øger skatteprovenuet. I det omfang skattefradraget fører til mindre sort arbejde, vil dette bidrage til øgede skatteindtægter i form af moms og personskatter fra de, der udfører arbejdet hvidt. Samtidig får de brugere, der ellers ville have udført arbejdet selv, mere tid til overs. Dette vil i et eller andet omfang kunne føre til, at de udfører mere arbejde uden for hjemmet (fx på deres normale arbejdsplads), hvilket vil øge brugernes arbejdsudbud og dermed tillige skatteindtægterne.

Endelig vil den højere efterspørgsel efter service- og håndværksydelser afledt af BoligJobfradraget – herunder en forøgelse af skatteværdien af fradraget – kunne øge beskæftigelsen i disse erhverv. I det omfang stigningen i beskæftigelsen blot kommer fra andre sektorer (og ikke har nogen direkte virkning på arbejdsudbuddet), vil den samlede beskæftigelse imidlertid ikke blive forøget. I det lys er denne potentielle gunstige effekt på beskæftigelsen, og dermed også på skatteprovenuet, ikke medregnet i vurderingen af de strukturelle virkninger af at øge skatteværdien af BoligJobfradraget. I en periode, hvor der er midlertidig høj ledighed i de relevante

sektorer – som fx faldende beskæftigelse i serviceerhvervene i forbindelse med coronakrisen – vil der dog kunne være væsentlige, positive provenuvirkninger forbundet med en reduktion i ledigheden.

Tidligere evalueringer giver information om BoligJobordningens mulige adfærdsvirkninger

For at kunne vurdere provenuvirkningen af BoligJobordningen er det nødvendigt at skønne over størrelsen af de forskellige adfærdsvirkninger, som ordningen medfører. For det *første* er det nødvendigt at vide, hvor meget det "hvide" forbrug af de omfattede ydelser vil blive påvirket, hvis tilskuddet ændres – fx via justeringer i skatteværdien af BoligJobfradraget. For det *andet* er det nødvendigt at vide, hvorfra stigningen i forbruget af ydelserne kommer. Der er her tre muligheder: 1) ydelsen ville ellers være blevet udført sort, men udføres nu hvidt i stedet, 2) ydelsen ville ellers være blevet udført af køberen selv eller, 3) ydelsen ville ikke være blevet udført.

For at kunne kvantificere stigningen i det hvide forbrug af de omfattede ydelser, og hvorvidt stigningen skyldes reduktion af sort arbejde, reduktion af gør-det-selv-arbejde eller blot højere forbrug af ydelserne, kan der tages udgangspunkt i evalueringer af den danske ordning og den tilsvarende svenske ordning. Skatteministeriet evaluerede i 2015 effekterne af indførelsen af håndværker- og servicefradraget², mens der i 2017 blev foretaget en tilsvarende evaluering af den svenske boligjobordning, som i Sverige bedre er kendt som ROT og RUT³.

Evalueringerne af både den danske og svenske ordning tager udgangspunkt i spørgeskemaer, der giver information om, hvor stor en andel af brugerne, der ville have fået arbejdet udført hvidt uden tilskud – opdelt på henholdsvis service og håndværksydelser. Spørgeskemaerne indeholder desuden oplysninger om, hvor stigningen i det hvide forbrug/arbejde kommer fra, idet brugerne svarede på spørgsmål om, hvorvidt de ellers ville have udført det pågældende arbejde selv, fået det udført sort eller slet ikke fået det udført, *jf. tabel 10.2*.

Disse evalueringer kan således danne grundlag for en vurdering af, dels hvor meget mere ordningerne vil blive anvendt, når skatteværdien af fradraget øges, dels af størrelsen af de positive adfærdsvirkninger i form af mindre sort arbejde og øget arbejdsudbud.

Det skal understreges, at resultaterne er behæftet med betydelig usikkerhed, blandt andet fordi de er baseret på spørgeskemaundersøgelser. I det omfang brugerne fx ikke har svaret ærligt i forhold til, om de vil benytte sig af sort arbejde, så vil de målte effekter kunne undervurdere de positive effekter fra mindre sort arbejde. Tilsvarende tager vurderingerne af de positive virkninger i form af øget arbejdsudbud udgangspunkt i brugernes

² Evalueringen af den danske BoligJobordning bestod både af konsulentrapporten "Analyse af effekter af BoligJobordningen" (maj 2015) udarbejdet af DAMVAD for Skatteministeriet og en særskilt rapport fra Skatteministeriet "BoligJobordningen – Evaluering" (maj 2015). Arbejdet med at evaluere BoligJobordningen blev igangsat i november 2014.

³ ROT-ordningen omfatter "reparation, ombygning og tilbygning", dvs. håndværksydelser, mens RUT-ordningen omfatter "rengøring, underhold og tvätt", dvs. serviceydelser. Evalueringen af den svenske ordning bestod både af en rapport "Evaluering af den svenske BoligJobordning" (juli 2017) udarbejdet af konsulentfirmaet Højbjerg Brauer Schultz for Skatteministeriet og en særskilt analyse fra Skatteministeriet "Evaluering af den svenske boligjobordning" (juli 2017). Begge evalueringer kan findes på skm.dk. På det tidspunkt, hvor evalueringerne af den svenske ordning blev offentliggjort, udgjorde tilskudssatsen for ROT-ordningen 30 pct., mens tilskudssatsen for RUT-ordningen udgjorde 50 pct. Samtidig udgjorde det maksimale samlede tilskud fra ROT og RUT 50.000 SEK, hvilket med den daværende valutakurs svarede til ca. 40.000 DKK. I begge evalueringer af den svenske boligjobordning er fokus dog i betydeligt omfang rettet mod forholdene i 2015, hvor tilskudssatsen i ROT-ordningen også var på 50 pct.

vurderinger af, hvor mange timer de isoleret set arbejder mere som følge af ordningerne. I det omfang brugernes vurderinger ikke svarer til deres faktiske adfærd, vil de skønnede virkninger afvige fra – og eventuelt overvurdere – de faktiske virkninger på arbejdsudbuddet.

Tabel 10.2. Uddrag fra spørgeskemaer om BoligJobordninger i Danmark og Sverige

	Spørgeskema dansk BoligJobordning 2014 (tilskud 30,6 pct.)		Spørgeskema svensk BoligJobordning 2015 (tilskud 50 pct.)	
	Service	Håndværk	Service	Håndværk
	<i>Pct.</i>			
Havde fået arbejdet udført hvidt	46	71	20	59
Havde selv udført arbejdet	34	12	47	13
Havde fået arbejdet udført sort	12	5	20	13
Havde ikke fået udført arbejdet	8	12	13	15

Kilde: Evalueringen af den danske BoligJobordning bestod både af konsulentrapporten "Analyse af effekter af BoligJobordningen" (maj 2015) udarbejdet af DAMVAD for Skatteministeriet og en særskilt rapport fra Skatteministeriet "BoligJobordningen – Evaluering" (maj 2015). Evalueringen af den svenske ordning bestod både af en rapport "Evaluering af den svenske BoligJobordning" (juli 2017) udarbejdet af konsulentfirmaet Højbjerg Brauer Schultz for Skatteministeriet og en særskilt analyse fra Skatteministeriet "Evaluering af den svenske boligjobordning" (juli 2017). Begge evalueringer kan findes på skm.dk.

BoligJobfradragets betydning for det hvide forbrug af service- og håndværksydelser

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen om den danske BoligJobordning i 2014 (hvor den gennemsnitlige skatteværdi/tilskudssats var på 30,6 pct.) angiver 46 pct. af brugerne af de på det tidspunkt omfattede serviceydelser, at de ville have fået arbejdet udført hvidt uden tilskud, *jf. første søjle i tabel 10.2*. Med andre ord har fradraget for serviceydelser (med en fradragsværdi på 30,6 pct.) ifølge undersøgelsen betydet, at det hvide forbrug af de omfattede serviceydelser var ca. dobbelt så stort, som det hypotetisk ville have været i fravær af BoligJobordningen i 2014.

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen om den svenske ordning i 2015 (hvor den gennemsnitlige skatteværdi/tilskudssats var på 50 pct.) angiver kun en femtedel af de svenske brugere, at de ville have fået arbejdet udført hvidt, hvis ordningen ikke havde været der, *jf. tredje søjle i tabel 10.2*. Med andre ord kan det hvide forbrug af serviceydelserne – ifølge den svenske undersøgelse – forventes at have været ca. fem gange højere, end hvis der hypotetisk ikke havde været et fradrag.

Begge spørgeskemaundersøgelser peger på en positiv sammenhæng mellem det hvide forbrug af de fradragberettigede ydelser og skatteværdien af fradraget. På den baggrund skønnes det, at en reduktion i prisen på de omfattede serviceydelser med 1 pct. ville få forbruget af ydelserne til at stige med ca. 2 pct., *jf. boks 10.2*, der også beskriver de gjorte forudsætninger om sammenhængen mellem det hvide forbrug af de omfattede håndværksydelser og skatteværdien af fradraget.

Boks 10.2. Sammenhæng mellem hvidt forbrug af ydelser og skatteværdien af fradraget

I det følgende tages der udgangspunkt i, at sammenhængen mellem det hvide forbrug af serviceydelserne, c_s , og skatteværdien af fradraget for serviceydelser, fv_s , kan beskrives ved efterspørgselsfunktionen:

$$(1) \quad c_s = k_s(1 - fv_s)^{-2}$$

hvor k_s er niveauet for det hvide forbrug af serviceydelser, hvis der hypotetisk ikke var et skattefradrag. Elasticiteten (følsomheden af det hvide forbrug af serviceydelser) på ca. -2 angiver, at et en reduktion i prisen på serviceydelserne på 1 pct. (via højere skatteværdi af BoligJobfradraget) giver en stigning i forbruget på ca. 2 pct.

Den relativt høje prislelsomhed skyldes formentlig, at de fleste serviceydelser kan udføres selv, og at omfanget af sort arbejde er relativt højt. Disse alternative muligheder for at få arbejdet udført indebærer, at det hvide forbrug af serviceydelser vil være relativt følsomt over for prisændringer.

For håndværksydelser ser skattefradragets/tilskuddets virkning på det hvide forbrug af de pågældende ydelser ud til at være væsentligt mindre end for serviceydelser. Således ville (ifølge den danske spørgeskemaundersøgelse) godt 70 pct. af de danske brugere af fradraget have fået udført de omfattede håndværksydelser hvidt, også i fravær af fradraget, *jf. anden søjle i tabel 10.2*, mens dette (ifølge den svenske spørgeskemaundersøgelse) var tilfældet for knap 60 pct. af de svenske brugere, *jf. sidste søjle i tabel 10.2*. Det afspejler blandt andet, at brugerne i begge lande angiver i mærkbart mindre omfang at ville have udført arbejdet selv. Det skyldes formentlig, at det for en række håndværksydelser er vanskeligere at udføre arbejdet selv (og med samme resultat som hvis arbejdet blev udført af en faglært håndværker), end det er tilfældet for serviceydelser (der ofte udføres af ufaglært arbejdskraft).

Stigningen i det hvide forbrug som følge af fradraget for håndværksydelser svarer omtrent til, at en reduktion i prisen på de omfattede ydelser med 1 pct. ville få forbruget af ydelserne til at stige med ca. 1 pct. Derfor tages der udgangspunkt i, at sammenhængen mellem skatteværdien af fradraget, fv_h , og hvidt forbrug, c_h , kan beskrives ved følgende efterspørgselsfunktion:

$$(2) \quad c_h = k_h(1 - fv_h)^{-1}$$

hvor k_h er niveauet af det hvide forbrug af håndværksydelser, hvis der hypotetisk ikke var et skattefradrag. Her gælder der, at en elasticitet på ca. -1 indebærer, at et en reduktion i prisen på håndværksydelserne på 1 pct. (via højere skatteværdi af BoligJobfradraget) giver en stigning i forbruget på ca. 1 pct.

Adfærds- og provenuvirkninger af at øge skatteværdien af BoligJobfradraget

Med afsæt i de ovenstående forudsætninger, som er baseret på evalueringerne af de danske og svenske ordninger, gives der i det følgende en vurdering af de forventede provenumæssige konsekvenser af at øge skatteværdien af fradragene i den danske BoligJobordning. Overordnet set indgår følgende adfærvirkninger:

- Virkning på sort arbejde.
- Virkning på arbejdsudbud.
- Virkning af at der gives tilskud til det højere hvide forbrug.

Sort arbejde

Størrelsen af de forskellige positive adfærdseffekter er forbundet med betydelig usikkerhed. *Brugerne* af BoligJobordningen svarer, at muligheden for at fradrage udgifter til de omfattede ydelser vil reducere deres efterspørgsel efter at få udført ydelserne som sort arbejde. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at de, som *producerer/sælger ydelserne*, vil reducere deres samlede udførelse af sort arbejde tilsvarende. Formentlig vil sælgere af ydelserne, som udfører sort arbejde, fortsat foretrække, at en vis andel af deres udførte arbejde er sort – og vil derfor formentlig i et vist omfang kompensere for den lavere efterspørgsel efter sort arbejde, der i stedet udføres hvidt med fradrag, ved at udføre mere sort arbejde for andre kunder.

I det lys er det beregningsteknisk antaget, at reduktionen i det *udførte* sorte arbejde udgør 75 pct. af reduktionen i *efterspørgslen* efter sort arbejde. De positive adfærdsvirkninger fra mindre sort arbejde indebærer, at mindreprovenuet – ved en forhøjelse af skatteværdien af BoligJobfradraget fra 25,6 til 26,6 pct. – reduceres med ca. 23 pct. for fradraget for serviceydelser og ca. 14 pct. for fradraget for håndværksydelser.

Arbejdsudbud

BoligJobordningen forventes som udgangspunkt at indebære en forøgelse af arbejdsudbuddet, idet fradraget som udgangspunkt svarer til en lempelse af skatten på indkomst for brugerne af ordningen. Fradraget kan alternativt anskues som en lempelse af en specifik forbrugsafgift, som tilsvarende vurderes at have afledte virkninger på arbejdsudbuddet, *jf. kapitel 4*.

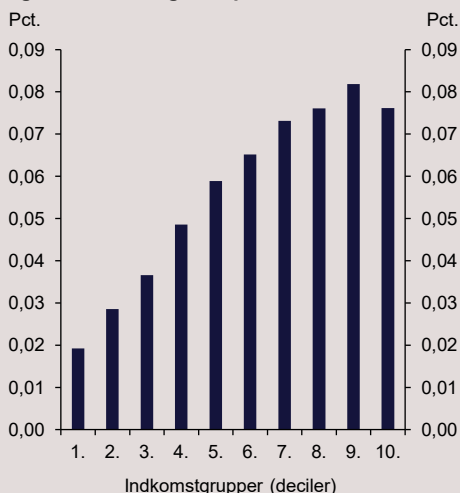
Hertil vil der som nævnt kunne være en yderligere positiv virkning på arbejdsudbuddet som følge af, at brugerne af BoligJobordningen potentielt vil kunne øge deres lønnede arbejdsudbud uden for hjemmet, hvis det højere forbrug af de omfattede ydelser fører til, at de udfører mindre arbejde i hjemmet. Evalueringen af den svenske BoligJobordning peger på, at arbejdsudbudsvirkningen af servicefradraget er væsentlig højere, end hvad en lempelse af personskatterne med samme fordelingsvirkning ville medføre. Det indikerer, at der for servicefradraget kunne tænkes at være yderligere positive arbejdsudbudsvirkninger som følge af mindre *gør-det-selv*-arbejde i hjemmet. For håndværkerfradraget, hvor arbejdsudbudsvirkningen ifølge analysen af den svenske ordning er ca. 1/3 af virkningen for servicefradraget, ser der imidlertid ikke ud til at være en sådan ekstra effekt på arbejdsudbuddet, *jf. boks 10.3*.

Boks 10.3. BoligJobordningens arbejdsudbudsvirkninger

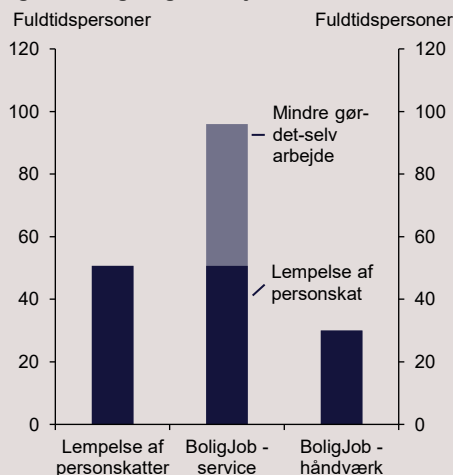
Strukturelle virkninger på købernes arbejdsudbud antages primært at materialisere sig ved permanente ordninger. Den danske BoligJobordning blev først gjort permanent i 2018 og er tillige blevet ændret flere gange, mens den svenske ordning har eksisteret i en længere periode – herunder har RUT/ROT været permanente siden 2007/08. Derfor er der her taget udgangspunkt i evalueringen af den svenske ordning, hvor det vurderes, at arbejdsudbuddet samlet set øges med 1,2 arbejdstimer for serviceydelser og 0,4 arbejdstimer for håndværksydelser pr. 1.000 svenske kroner (2015-niveau) i tilskud (med en fradragsværdi på 50 pct).

De skønnede effekter på arbejdsudbuddet omfatter både, at BoligJobfradraget i lighed med andre personskattelempler kan føre til øget arbejdsudbud, og at mindre gør-det-selv-arbejde kan føre til øget arbejdstid uden for hjemmet. For at belyse, hvorvidt BoligJobfradraget giver anledning til en yderligere arbejdsudbudsvirkning som følge af mindre gør-det-selv-arbejde, kan arbejdsudbudseffekterne baseret på evalueringen af den svenske ordning sammenlignes med arbejdsudbudsvirkningen ved en kombination af lempelser af personskatterne, der har samme fordelingsvirkning som BoligJobordningen. BoligJobordningen har størst virkning på de disponible indkomster for personer i de højere indkomstdeciler, *jf. figur a nedenfor*.

Figur a. Ændring i disponibel indkomst

Figur b. Stigning i arbejdsudbud

En kombination af personskattelempler med tilsvarende virkning på indkomstfordelingen¹⁾ vurderes at resultere i en stigning i arbejdsudbuddet på ca. 50 fuldtidspersoner pr. 100 mio. kr. i samlet lempelse, *jf. figur b*. Baseret på evalueringen af den svenske BoligJobordning vil arbejdsudbuddet stige med ca. 100 fuldtidspersoner pr. 100 mio. kr. vedrørende tilskud til serviceydelser, mens håndværkstilskuddet indebærer en mærkbart mindre virkning på ca. 30 fuldtidspersoner. Dette indikerer, at der for serviceydelser er en yderligere positiv effekt på arbejdsudbuddet fra mindre gør-det-selv-arbejde på godt 50 fuldtidspersoner pr. 100 mio. kr. tilskud, mens der ikke ser ud til at være en tilsvarende effekt for håndværksydelser.

1) Den sammenlignelige lempelse af skatter er en kombination af lavere topkattesats, lavere topkattegrænse, lavere bundskat og højere grænse for beskæftigelsesfradrag, som har samme fordelingsvirkninger som BoligJobfradraget. Beregningen tager udgangspunkt i den samlede fordelingsvirkning for BoligJobordningen for servicefradrag og håndværkerfradrag under ét.

De skønnede virkninger på arbejdsudbuddet tager som nævnt udgangspunkt i brugernes vurderinger af, hvor mange timer de isoleret set arbejder mere som følge af ordningerne. I det omfang brugernes vurderinger ikke svarer til deres faktiske adfærd, vil de skønnede virkninger afvige fra – og eventuelt overvurdere – de faktiske virkninger. Resultaterne er derfor behæftet med betydelig usikkerhed.

Samlede virkninger

Provenuvirkningerne – herunder de såkaldte dynamiske provenuvirkninger af de afledte adfærdsvirkninger – ved forskellige hypotetiske ændringer i skatteværdien af fradraget for *serviceydelser* fremgår af *tabel 10.3*. Fradragsværdien udgør med gældende regler ca. 25,6 pct. (inkl. kirkeskat) i en kommune med gennemsnitlig kommuneskattesats. De hypotetiske ændringer omfatter en nedsættelse af skatteværdien af fradraget til 20 pct. og udvalgte forøgelser af skatteværdien op til 50 pct.

Tabel 10.3. Provenuvirkninger og selvfinansierungsgrader ved hypotetiske ændringer af skatteværdien af fradraget for serviceydelser fra udgangspunktet på 25,6 pct.

Skatteværdi af fradrag	Provenuvirkning			Dynamiske provenuvirkninger af ændret adfærd				Selvfinansierungsgrad (8) = $-(4)/(2)$
	Umiddelbar (1)	Efter tilbageløb (2)	Efter tilbageløb og adfærd (3)=(2)-(4)	I alt (4) = (5)+(6)+(7)	Øget hvidt forbrug (5)	Mindre sort arbejde (6)	Øget arbejdsudbud (7)	
<i>Pct.</i>	<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>			<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>				<i>Pct.</i>
20	57	44	31	-12	21	-9	-25	28
25,6	-	-	-	-	-	-	-	-
26,6	-10	-8	-7	1	-6	2	5	14
30	-45	-34	-33	2	-30	9	24	5
35	-95	-74	-81	-8	-85	21	56	-11
40	-146	-113	-147	-35	-168	36	98	-31
50	-248	-191	-364	-173	-475	81	221	-91

Anm.: Der er i tabellen taget udgangspunkt i svarene på spørgeskemaer fra evalueringen af den danske BoligJobordning og de svenske ordninger. Der er forudsat en tilbageløbsfaktor på 23 pct. Af illustrative hensyn er de dynamiske provenuvirkninger vist med en større detaljeringsgrad (dvs. mindre afrunding) end sædvanligt.

Kilde: Skatteministeriet.

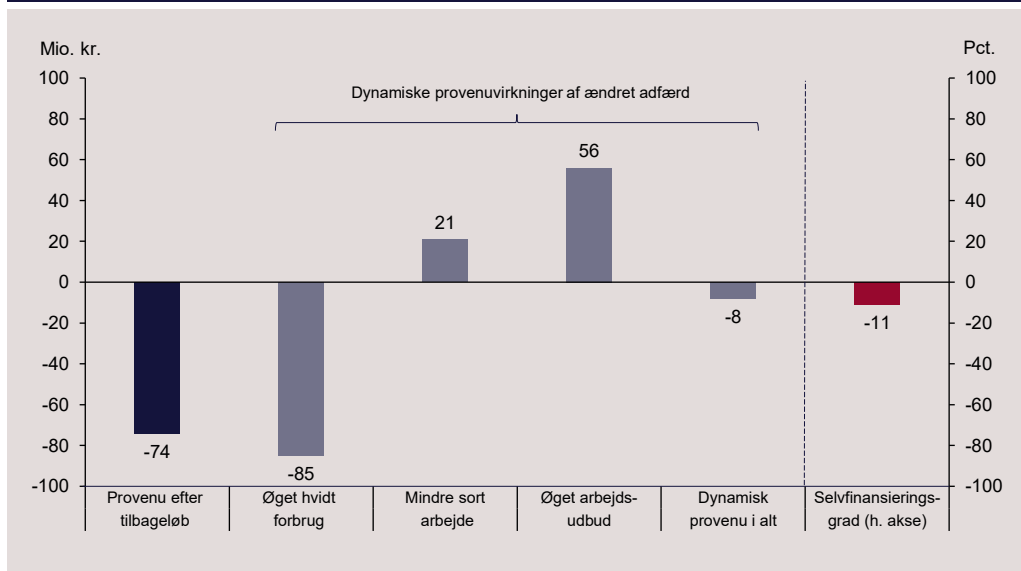
En forøgelse af skatteværdien af fradraget fra 25,6 pct. til 35 pct. skønnes at medføre et umiddelbart mindre provenu på 95 mio. kr. og et mindre provenu efter automatisk tilbageløb af moms og afgifter på 74 mio. kr.

De afledte dynamiske provenuvirkninger består af tre separate effekter: Før det første antages den øgede skatteværdi af fradraget at medføre, at forbruget af hvide serviceydelser stiger, og at det samlede skattefradrag dermed også stiger, hvilket isoleret set skønnes at indebære et mindre provenu på 85 mio. kr. For det andet antages omfanget af sort arbejde at falde, hvilket isoleret set skønnes at styrke de offentlige finanser med 21

mio. kr. For det tredje skønnes arbejdsudbuddet (og dermed den samlede beskæftigelse) at stige, hvilket isoleret set skønnes at indebære et merprovenu på 56 mio. kr. De samlede dynamiske provenuvirkninger af afledt adfærd er dermed svagt negative, svarende til et mindreprovenu på 8 mio. kr.

Hvis skatteværdien øges (permanent) til et niveau på ca. 35 pct., vil mindreprovenuet som følge af, at der gives 35 pct. tilskud til det øgede forbrug, således overstige merprovenuet af, at det øgede forbrug også medfører mindre sort arbejde og øget arbejdsudbud, *jf. også appendiks 10A*. Det svarer til, at *selvfinansierungsgraden* – der beregnes som den samlede dynamiske provenuvirkning fra de afledte adfærdsændringer målt i procent af det umiddelbare mindreprovenu efter tilbageløb – bliver negativ (- 11 pct.), *jf. figur 10.6*.

Figur 10.6. Sammenhæng mellem adfærdsvirkninger og selvfinansierungsgrad ved en forhøjelse af skatteværdien af fradraget for serviceydelser fra 25,6 pct. til 35 pct.

Anm.: Se anmærkning til tabel 10.3.

Kilde: Skatteministeriet.

Selvfinansierungsgraden falder, når skatteværdien af fradraget forøges. Det skyldes, at de positive dynamiske provenuvirkninger fra konvertering af sort til hvidt arbejde og højere arbejdsudbud øges proportionalt med stigningen i forbruget af ydelserne, mens den negative dynamiske provenuvirkning som følge af højere forbrug af (hvide) serviceydelser *både* øges i takt med stigningen i forbruget, og fordi selve tilskudsprocenten til ydelserne (dvs. skatteværdien af fradraget) stiger.

De tilsvarende provenuvirkninger af hypotetiske ændringer af skatteværdien af fradraget for *håndværksydelser* er vist i tabel 10.4. De umiddelbare mindreprovenuer er større end for servicefradraget, hvilket afspejler det

højere eksisterende forbrug. Fx skønnes en forhøjelse af skatteværdien fra de nuværende 25,6 pct. (inkl. kirkeskat) til 35 pct. at indebære et umiddelbart mindreprovenu på ca. 196 mio. kr. – mod ca. 95 mio. kr. for servicefradraget. De positive adfærdseffekter i form af øget arbejdsudbud og reduceret sort arbejde er mindre end den negative adfærdsvirkning af det øgede hvide forbrug, dvs. selvfinansieringsgraden skønnes således generelt at være negativ ved forhøjelser af skatteværdien ud over den nuværende niveau på 25,6 pct. (inkl. kirkeskat).

Tabel 10.4. Provenuvirkninger og selvfinansieringsgrader ved hypotetiske ændringer af skatteværdien af fradraget for håndværksydelser fra udgangspunktet på 25,6 pct.

Skatteværdi af fradrag	Provenuvirkning			Dynamiske provenuvirkninger af ændret adfærd				Selvfinansieringsgrad (8) = $-(4)/(2)$
	Umiddelbar (1)	Efter tilbageløb (2)	Efter tilbageløb og adfærd (3) = (2) - (4)	I alt (4) = (5) + (6) + (7)	Øget hvidt forbrug (5)	Mindre sort arbejde (6)	Øget arbejdsudbud (7)	
<i>Pct.</i>	<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>			<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>				<i>Pct.</i>
20	117	90	88	-2	23	-11	-13	2
25,6	0	-	-	-	-	-	-	-
26,6	-21	-16	-17	-1	-6	2	3	-7
30	-92	-71	-79	-9	-30	10	12	-12
35	-196	-151	-183	-32	-81	23	27	-21
40	-301	-232	-303	-72	-154	38	44	-31
50	-510	-392	-617	-224	-392	78	90	-57

Anm.: Se anmærkning til tabel 10.3.

Kilde: Skatteministeriet.

Provenuvirkninger af højere beløbsgrænser i BoligJobordningen

En (permanent) forøgelse af beløbsgrænserne i BoligJobordningen vil medføre et umiddelbart mindreprovenu, fordi det vil indebære, at der gives et skattemæssigt tilskud til den del af forbruget, der ligger over de eksisterende beløbsgrænser. Eftersom de brugere, som er begrænset af beløbsgrænsen, ikke nødvendigvis indberetter hele deres forbrug, er det imidlertid usikkert, hvor meget forbruget vil stige som følge af højere beløbsgrænser.

For brugere, som faktisk har indberettet et forbrug over beløbsgrænsen, antages det indberettede forbrug at svare til det faktiske forbrug. Brugere, der har indberettet et forbrug svarende til beløbsgrænsen (på 6.100 kr. for service og 12.200 kr. for håndværk i 2019) eller umiddelbart under beløbsgrænsen, må formodes at have et større faktisk forbrug end det indberettede. Det antages beregningsmæssigt, at brugere med et indberettet et forbrug svarende til eller højst 500 kr. under den gældende beløbsgrænse i gennemsnit vil have et faktisk forbrug svarende til gennemsnittet for dem, der har indberettet et forbrug over beløbsgrænsen.

En forøgelse af beløbsgrænserne i BoligJobordningen vil – ligesom en forøgelse af skatteværdien af fradraget – indebære et afledt dynamisk mindreprovenu, fordi der vil være en øget tilskyndelse til at forbruge mere af ydelserne, når en større del af forbruget er fradragsberettiget. Og der vil ligeledes være et afledt dynamisk merprovenu som følge af mindre sort arbejde og øget arbejdsudbud. I provenuberegningerne lægges det til grund, at effekten på forbruget, sort arbejde og arbejdsudbud svarer til effekterne ved ændringer af skatteværdien af fradraget (se også *boks 10.3*).

På den baggrund skønnes en forøgelse af beløbsgrænsen for serviceydelser med 5.000 kr. (ved en skatteværdi af fradraget på 25,6 pct.) at give et umiddelbart mindreprovenu på 61 mio. kr. og et mindreprovenu efter automatisk tilbageløb af moms og afgifter på 47 mio. kr. De dynamiske provenuvirkninger af ændret adfærd skønnes samlet set at være positive svarende til ca. 9 mio. kr., hvilket giver en selvfinansieringsgrad på 19 pct. og et mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd på 38 mio. kr. *jf. tabel 10.5*.

Tabel 10.5. Provenuvirkninger og selvfinansieringsgrader ved at øge beløbsgrænser med 5.000 kr. – hhv. ved den nuværende skatteværdi på 25,6 pct. og en skatteværdi på 35 pct.

Skatteværdi af fradrag	Provenuvirkning			Dynamiske provenuvirkninger af ændret adfærd			Selvfinansieringsgrad (8) = $-(4)/(2)$		
	Umiddelbar (1)	Efter tilbageløb (2)	Efter tilbageløb og adfærd (3)=(2)-(4)	I alt (4) = (5)+(6)+(7)	Øget hvidt forbrug (5)	Mindre sort arbejde (6)		Øget arbejdsudbud (7)	
<i>Pct.</i>	<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>			<i>Mio. kr., 2021-niveau</i>			<i>Pct.</i>		
Service	25,6	-61	-47	-38	9	-38	13	34	19
	35	-84	-64	-72	-8	-88	21	58	-13
Håndværk	25,6	-115	-89	-94	-5	-31	12	14	-6
	35	-158	-121	-147	-25	-65	19	21	-21

Anm.: Beregningerne af de dynamiske provenuvirkninger er baseret på de ændringer i forbruget, der følger af *tabel 10.2*. Af illustrative hensyn er de dynamiske provenuvirkninger vist med en større detaljeringsgrad (dvs. mindre afrunding) end sædvanligt.
Kilde: Skatteministeriet.

Selvfinansieringsgraden ved ændringer af beløbsgrænserne er mindre, når skatteværdien af fradraget er højere. Det skyldes som nævnt, at den højere skatteværdi betyder, at mindreprovenuet som følge af øget forbrug vil være relativt større, når det skattemæssige tilskud er større. Ved en skatteværdi på 35 pct. bliver selvfinansieringsgraden ved en forøgelse af beløbsgrænsen for serviceydelser med 5.000 kr. dermed negativ.

For *håndværksydelser* er selvfinansieringsgraden ved en forøgelse af beløbsgrænsen med 5.000 kr. negativ ved en skatteværdi på 25,6 pct., mens mindreprovenuet efter tilbageløb og adfærd skønnes til 94 mio. kr.

10.5 Et balanceret niveau for skattefradraget i BoligJobordningen

BoligJobordningen har som beskrevet ovenfor positive strukturelle virkninger i form af mindre sort arbejde og øget arbejdsudbud, men også negative virkninger i form af mindre provenu som følge af tilskud til de omfattede ydelser. Selvfinansieringsgraden afspejler størrelsen af de samlede strukturvirkninger på de offentlige finanser (målt som den samlede dynamiske provenuvirkning i procent af den umiddelbare provenuvirkning efter tilbageløb). I det lys er en positiv selvfinansieringsgrad således udtryk for, at de afledte strukturelle virkninger isoleret set styrker de offentlige finanser, mens en negativ selvfinansieringsgrad indebærer, at de afledte strukturvirkninger isoleret set svækker de offentlige finanser.

Med et *balanceret niveau* menes i denne sammenhæng, om Boligjobordningens strukturelle virkninger (målt ved selvfinansieringsgraden) står i et rimeligt forhold til ordningens effekter på indkomstfordelingen – sammenlignet med de tilsvarende virkninger af andre skatter.

Idet BoligJobordningen *enten* skal finansieres af andre skatter – *eller* udgiften til ordningen alternativt kunne have været anvendt til at reducere andre skatter – kan et balanceret, permanent niveau for skatteværdien af fradragene i BoligJobordningen vurderes ved at sammenligne selvfinansieringsgraden af Boligjobordningen med selvfinansieringsgraden ved en hypotetisk lempelse af andre skatter.

En lempelse med 100 mio. kr. i umiddelbar virkning svarer til en forhøjelse af skatteværdien af fradraget for serviceydelser fra 25,6 pct. til 35,5 pct. eller en forhøjelse af fradragsgænsen for service fra 6.400 kr. til 26.300 kr. (2021-niveau). Selvom begge lempelser har den samme umiddelbare provenuvirkning, er de dynamiske provenuvirkninger og dermed selvfinansieringsgrader meget forskellige, *jf. tabel 10.6*. Det skyldes som tidligere beskrevet, at selvfinansieringsgraden er faldende med skatteværdien af fradraget.

En sammenligning med andre lempelser af personskatterne for 100 mio. kr. viser, at det kun er en lempelse af BoligJobordningen ved at sætte beløbsgrænsen for service op, som har større positive strukturelle virkninger end en lempelse af budskattesatsen og maksimum for beskæftigelsesfradraget, *jf. tabel 10.6*.

Tablet 10.6. Strukturelle virkninger af en lempelse af BoligJobordningen med 100 mio. kr. i umiddelbart mindreprovenu sammenlignet med tilsvarende lempelser af andre personskatter

	Arbejdsudbud	Ændring i Gini-koefficient	Selvfinansieringsgrad
2021-niveau	Personer	Pct.-point	Pct.
Højere beløbsgrænse service	170	0,00	19
Højere beløbsgrænse håndværk	35	0,00	-6
Lavere bundskattesats	25	0,00	7
Højere maksimum for beskæftigelsesfradrag	65	0,00	16
Højere topskattegrænse	100	0,00	38

Anm.: Ved de illustrerede arbejdsudbudsvirkninger, ændringer i Gini-koefficient og selvfinansieringsgrad for bundskat, maksimum for beskæftigelsesfradrag og topskattegrænse er der anvendt 1/10 af virkningerne af lempelser med en umiddelbar virkning på 1 mia. kr. Arbejdsudbudsvirkningerne ved en lempelse på 100 mio. kr. i umiddelbar virkning adskiller sig fra virkningen illustreret i *boks 10.3*. Det afspejler, at der i *boks 10.3* er illustreret arbejdsudbudsvirkninger pr. 100 mio. kr. i *samlet* tilskud. Dette inkluderer både den umiddelbare virkning (tilskud til de brugere der allerede benytter ordningen) og virkningen af øget brug af ordningen (tilskud til øget brug af ordningen).

Kilde: Skatteministeriet.

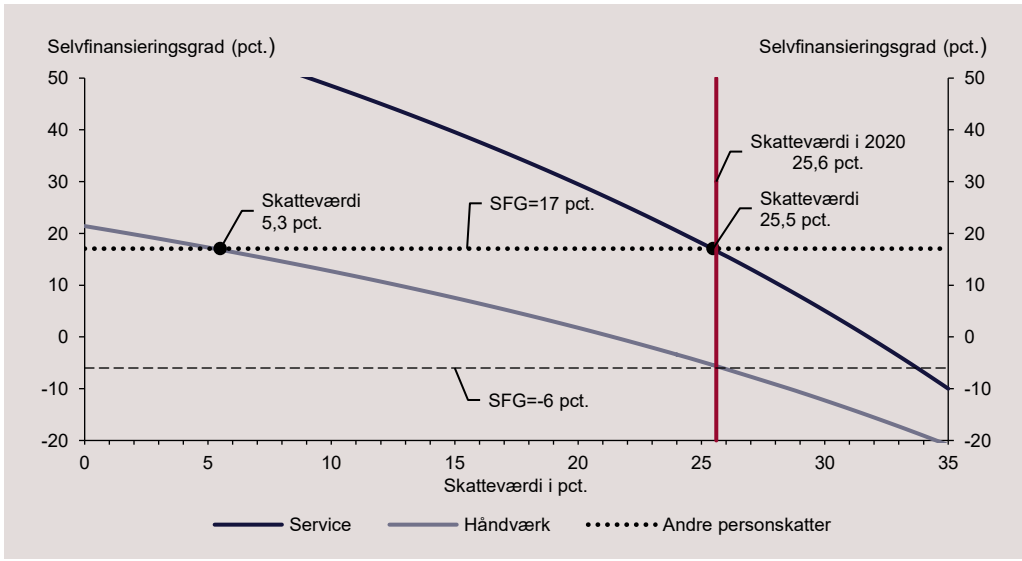
For at vurdere, hvad der er et balanceret niveau for fradragsværdien for serviceydelser og håndværksydelser, kan selvfinansieringsgraden ved at ændre marginalt på fradragsværdien sammenlignes med selvfinansieringsgraden ved en kombination af lempelser af forskellige indkomstskatter, som har de samme umiddelbare provenuvirkninger og samme fordelingsmæssige virkninger som en lempelse af BoligJobordningen. Selvfinansieringsgraden for fradraget for serviceydelser skønnes til 17 pct. ved den aktuelle skatteværdi af fradraget på 25,6 pct., mens selvfinansieringsgraden for fradraget for håndværksydelser skønnes til -6 pct., *jf. figur 10.7*.

En kombination af lempelser af forskellige indkomstskatter, som samlet set har de samme fordelingsvirkninger som fradragsværdien i BoligJobordningen, ville til sammenligning have en selvfinansieringsgrad på ca. 17 pct.⁴

Hvis skatteværdien af fradraget i BoligJobordningen skulle fastsættes, så selvfinansieringsgraden svarede til de 17 pct., som en lempelse af øvrige indkomstskatter med samme fordelingsvirkninger ville medføre, ville det tilsige, at skatteværdien af fradraget for serviceydelser skulle være ca. 25,5 pct., hvilket svarer til niveauet i 2020. Skatteværdien af fradraget for håndværksydelser ville tilsvarende skulle være ca. 5,3 pct., *jf. figur 10.7*. Det stort set svarer til en afskaffelse af denne del af ordningen.

⁴ Den sammenlignelige lempelse af skatter er en kombination af lavere topskattesats, lavere topskattegrænse, lavere bundskat og højere grænse for beskæftigelsesfradrag, som har samme fordelingsvirkninger som BoligJobfradraget. Beregningen tager udgangspunkt i den samlede fordelingsvirkning for BoligJobordningen for servicefradrag og håndværkerfradrag set under ét.

Figur 10.7. Selvfinansieringsgrader ved marginale ændringer i skatteværdien af BoligJob-fradraget

Anm.: Figuren viser de marginale selvfinansieringsgrader. Dvs. selvfinansieringsgraderne, hvis skatteværdien af fradraget ændres marginalt fra de illustrerede niveauer.

Kilde: Skatteministeriet.

Analysen af de strukturelle virkninger af ordningen indikerer, at de positive virkninger ved et fradrag for serviceydelser på 25,6 pct. (det i 2020 gældende niveau) ikke ville kunne opnås mere omkostningseffektivt ved lempelser af andre personskatter. For fradraget for håndværksydelser er selvfinansieringsgraden imidlertid væsentligt lavere end for andre skatter med samme fordelingsvirkning. Det tilsiger, at de positive samfundsøkonomiske virkninger af denne del af ordningen er relativt mindre end dem, der ville være ved en lempelse af andre skatter.

Det er imidlertid vigtigt at påpege, at de illustrerede virkninger er de *strukturelle* virkninger ved en permanent ordning. I perioder med særlig udtalt konjunkturedgang i de omfattede sektorer vil der kunne være væsentlige yderligere positive provenuvirkninger som følge af, at støtten til sektorer, der er ramt særligt hårdt af et økonomisk tilbageslag, vil reducere omkostningerne ved den midlertidigt højere ledighed i disse sektorer.

Appendiks 10A. BoligJobordningens adfærdsvirkninger og selvfinansieringsgrader

BoligJobfradragets dynamiske provenuvirkninger består som tidligere nævnt af mindreprovenu fra skattemæssigt tilskud til øget forbrug, merprovenu fra mindre sort arbejde og merprovenu fra øget arbejdsudbud. I det følgende gennemgås de tre effekter med udgangspunkt i servicefradraget.

Tilskud til øget forbrug

Stigningen i forbruget af serviceydelserne følger af efterspørgselsfunktionen:

$$c_s = k_s(1 - fv_s)^{-2}$$

Hvis fx forbruget er 1 mia. kr. og skatteværdien af fradraget som udgangspunkt er 25,6 pct., så vil en forøgelse af skatteværdien til 26,6 pct. øge forbruget med ca. 30 mio. kr. Mindreprovenuet efter 23 pct. tilbageløb af moms og afgifter vil dermed være ca. 5 mio. kr. (beregnet som $26,6 \text{ pct.} \cdot (1 - 0,23) \cdot 30 \text{ mio. kr.}$). Ændres skatteværdien af fradraget til 35 pct., vil forbruget stige med ca. 300 mio. kr. og mindreprovenuet bliver ca. 80 mio. kr. (beregnet som $35 \text{ pct.} \cdot (1 - 0,23) \cdot 300 \text{ mio. kr.}$).

Generelt gælder det, at mindreprovenuet efter tilbageløb som følge af skattemæssigt tilskud til øget forbrug er

$$fv \cdot (1 - 0,23) \cdot \Delta c$$

hvor Δc er ændringen i forbruget og fv er den nye skatteværdisats.

Mindre sort arbejde

Mindre sort arbejde giver et merprovenu fra moms på ydelserne og skat fra sælger. Evalueringen af den danske BoligJobordning viste, at 46 pct. svarede, at de ville have fået arbejdet udført hvidt også uden fradraget, mens 12 pct. ville have fået udført det sort. Dvs. 22 pct. af stigningen i det hvide forbrug kan henføres reduceret sort arbejde (idet $12 \text{ pct.} / (1 - 0,46) \approx 22 \text{ pct.}$).

Reduktionen i sort arbejde antages som nævnt at være 75 pct. af reduktionen i efterspørgslen efter sort arbejde. Momsindtægter udgør 20 pct. af dette beløb, og sælgerne af serviceydelserne antages at betale 39 pct. skat på deres indtægt ekskl. moms.

Generelt gælder det, at merprovenuet som følge af mindre sort arbejde for serviceydelser bliver

$$(1 - 0,23) \cdot 0,22 \cdot 0,75 \cdot \left[\underbrace{0,20}_{\text{Moms}} + \underbrace{0,80 \cdot 0,39}_{\text{Inkomstskat}} \right] \cdot \Delta c \approx 6,6 \text{ pct.} \cdot \Delta c$$

Dvs. 1 mia. kr. højere hvidt forbrug giver ca. 66 mio. kr. merprovenu fra mindre sort arbejde.

Tilsvarende gælder det, at merprovenuet som følge af mindre sort arbejde for håndværksydelser bliver

$$(1 - 0,23) \cdot 0,24 \cdot 0,75 \cdot \left[\underbrace{0,20}_{\text{Moms}} + \underbrace{0,80 \cdot 0,425}_{\text{Indkomstskat}} \right] \cdot \Delta c \approx 7,6 \text{ pct.} \cdot \Delta c$$

hvor det antages, at sælgerens skattesats er på 42,5 pct, dvs. højere end for sælgerne af serviceydelser.

Øget arbejdsudbud

I vurderingen af arbejdsudbudsvirkninger tages der udgangspunkt i evalueringen af de svenske ordninger, hvor arbejdsudbuddet stiger gennemsnitligt 1,2 timer pr. SEK 1.000 tilskud til service (2015-niveau), og hvor tilskudsværdien er 50 pct. Det svarer til, at arbejdsudbuddet stiger gennemsnitligt ca. 1,5 timer pr. DKK 1.000 tilskud (2015-niveau). Evalueringen af den danske BoligJobordning viser, at 46 pct. ville have fået arbejdet udført hvidt uden skattemæssigt tilskud, og at 34 pct. ellers ville have udført arbejdet selv. Dvs. 63 pct. af stigningen i det hvide forbrug kan henføres til mindre gør-det-selv-arbejde (idet $34 \text{ pct.} / (1 - 0,46) \approx 63 \text{ pct.}$).

På baggrund heraf kan værdien af det øgede arbejdsudbud (målt ved brugernes årsindkomster før skat) relativt til ændringen i det hvide forbrug beregnes.

Hvis fradragsværdien for servicefradraget i Danmark var 50 pct. som i Sverige, ville det samlede hvide forbrug af serviceydelser blive godt 2 mia. kr., mens det ville være knap 1/2 mia. kr., hvis der ikke blev givet noget fradrag, jf. den tidligere beskrevne efterspørgselsfunktion. Det samlede tilskud ville dermed blive ca. 1,0 mia. kr. Arbejdsudbuddet ville dermed stige med ca. 1,5 mio. timer svarende til ca. 1.000 fuldtidspersoner. Med en gennemsnitlig årsløn for køberne før skat på ca. 500.000 kr. vil værdien af det samlede arbejdsudbud blive 500 mio. kr. Dette svarer til ca. 30 pct. af stigningen i det hvide forbrug ved en fradragsværdi på 50 pct.

Skatteindtægterne fra købernes forøgelse af deres arbejdsudbud vil udgøre 48 pct. af forøgelsen af arbejdsudbuddet. Dette følger af, at ca. 28 pct. af køberne er topskatteydere med en marginalskat på 56 pct., og som har en årsindkomst, der er ca. 2,5 gange højere end de ca. 72 pct. af køberne, som ikke er topskatteydere og har en marginalskat på ca. 40 pct.

På baggrund af dette kan merprovenuet fra øget arbejdsudbud for serviceydelser beregnes til

$$0,30 \cdot \left[\underbrace{0,48}_{\text{Indkomstskat}} + \underbrace{(1 - 0,48) \cdot 0,23}_{\text{Afgifter (tilbageløb)}} \right] \cdot \Delta c \approx 18 \text{ pct.} \cdot \Delta c$$

Dvs. 1 mia. kr. højere hvidt forbrug giver ca. 200 mio. kr. merprovenu fra øget arbejdsudbud.

Tilsvarende kan merprovenuet fra øget arbejdsudbud for håndværksydelser beregnes til

$$0,15 \cdot \left[\underbrace{0,48}_{\text{Indkomstskat}} + \underbrace{(1 - 0,48) \cdot 0,23}_{\text{Afgifter (tilbageløb)}} \right] \cdot \Delta c \approx 9 \text{ pct.} \cdot \Delta c$$

Samlede provenuvirkninger af ændret adfærd og selvfinansieringsgrad

De samlede provenuvirkninger af ændret adfærd knyttet til justeringer af skatteværdien af fradrag for serviceydelser bliver

$$\left[-fv \cdot \underbrace{(1 - 0,23)}_{\text{Tilbageløb}} + \underbrace{6,6 \text{ pct.} + 18 \text{ pct.}}_{\text{Adfærd}} \right] \cdot \Delta c$$

De samlede dynamiske provenuvirkninger – og selvfinansieringsgraden – vil være faldende ved stigende skatteværdi og er positive for skatteværdier af Boligjobfradraget på under 32 pct. (idet $(6,6 \text{ pct.} + 18 \text{ pct.}) / (1 - 0,23) \approx 32 \text{ pct.}$).

Tilsvarende bliver de samlede provenuvirkninger af ændret adfærd knyttet til justeringer af skatteværdien af fradrag for håndværksydelser

$$\left[-fv \cdot \underbrace{(1 - 0,23)}_{\text{Tilbageløb}} + \underbrace{7,6 \text{ pct.} + 9 \text{ pct.}}_{\text{Adfærd}} \right] \cdot \Delta c$$

De samlede dynamiske provenuvirkninger – og selvfinansieringsgraden – vil være positive for skatteværdier af fradraget på under 22 pct. (idet $(7,6 \text{ pct.} + 9 \text{ pct.}) / (1 - 0,23) \approx 22 \text{ pct.}$).